

GLATT KÓSER

PÁRATLAN OLDAL - LXIV. évfolyam, 30. szám, 2020. július 24.

A honi sajtóban kevés figyelmet kapott az a július 15-i hír, hogy az izraeli Főrabbinátus jóváhagyta a Csongrád megyei csengelei vágóhíd „glatt kóser” besorolását. Amerikában nincs különbség a *kóser* és *glatt kóser* között, de a glattot néha odabiggyesztk, ha többet akarnak kérni a termékért.

Izraelben más a helyzet. Ott van definíciós különbség, és mivel a csengelei libamáját elsősorban Izraelbe exportálják, a besorolás fontos. Aszerint ezután ugyanazon a telepen kell nevelni és tömni a libákat; a kukoricát is alaposan le kell darálni, hogy az még véletlenül se sértse meg a liba nyelőcsövét, és a tömés is olyan szilikoncsövön történik, amelyen nincsenek éles szélek.

A 2017-ben átadott vágóhidat 2,8 milliárd forintos beruházással hozták létre, amihez az Eximbank nagylelkűen 1,75 milliárd forint hitelt nyújtott, valamint a kormány is további 15 százalékkal járult hozzá. Jutányosan jutott hozzá a létesítményhez az Egységes Magyarországi Izraelita Hitközség (EMIH), ez a kicsiny Chábád Lubavics-i irányzatot követő ultraortodox csoport.

A legtöbb országban nem nézik jó szemmel a libatömést. Tiltják azt arra hivatkozva, hogy az nem más, mint brutális állatkínzás. A csengelei vágóhíd megnyitásáról szóló *Index*-cikk szerint az üzem „kihasználja azt a versenyelőnyt”, hogy Magyarországon a libatömést még nem sikerült betiltatni. Senki nem gátolhatja meg, hogy a méregdrága kóser libamáj az izraeli családok asztalára kerüljön.

De hát miért nem tömik a libákat Izraelben? – morfondírozok magamban. Azért, mert Izrael már 2003-ban betiltotta a libatömésnek nevezett állatkínzást. Akkoriban vezető rabbik is támogatták azt, köztük a néhai szefárdi főrabbi, Ovadja Jozsef is. Az is felmerült, hogy egyáltalán kósernek tekinthető-e az állatkínzással felhízlalt máj. Az USA-ban tavaly óta nem adnak ki Orthodox Union kóserági bizonyítványt libamájra; New York állam 2022-től tiltja árusítását, Kaliforniában már tiltva van.

A vágóhíd megnyitóján Fazekas Sándor miniszter megnyugtatót mindenkit, hogy a nemzeti libamáj nincsen veszélyben, hiszen az hungarikum, és legyen az akár kóser, akár tréfli, mégiscsak a magyar életérzés része.

Most már a glatt kóser magyar életérzése is.